

Troost

Allerzielen 2 november 2023

‘Ein deutsches Requiem’

Johannes Brahms

Leeuwarder Kamerkoor

met

project kamerorkest

onder leiding van

Eduardo López Cabello

in de

Grote Kerk Leeuwarden

Troost

Welkom bij deze bijeenkomst op de avond van Allerzielen. Vanavond kunt u luisteren naar 'Ein deutsches Requiem' van Johannes Brahms. Dit 7-delig Requiem is niet zoals de Requiem-mis een bede voor het zieleheil van een overledene, maar troostmuziek voor allen die geliefden te betreuen hebben en bezorgd zijn om de eindigheid van hun eigen bestaan.

In dit boekje vindt u de Duitse tekst van Brahms met daarnaast een vertaling of beter gezegd een bijzondere hertaling van Jan Rot. Hij schreef deze tekst voor een uitvoering van Brahms in het Nederlands in 2007.

Hij schreef zelf daarover:

"Ik heb me laten leiden door de muziek, de structuur en de sfeer. Bijna nergens is de tekst letterlijk.

'Want alle vlees, het is als gras, en alle heerlijkheid der mensen is als het gras haar bloemen,' het past en het is zingbaar, maar mij doet het niets, het voegt niets toe.

Dus zijn de lieflijke woningen van Herr Zebaoth, de Heer der Heerscharen, verplaatst naar onze harten, waar de doden voortleven. En als de bazuin van het laatste oordeel schalt voor de eindoverwinning op de dood, klinkt nu op kleinere schaal: terwijl hier iemand sterft, komt elders een kind ter wereld."

Brahms schreef dit werk voor groot koor en symfonieorkest. Joachim Linckelmann maakte een arrangement voor vijf strijkers, vijf blazers en pauken dat voor het eerst werd uitgevoerd in 2009.

Wij wensen u een mooi concert toe met ruimte voor gedachten aan onze overleden dierbaren.

Bert Bandringa, bestuurslid Leeuwarder Kamerkoor

Jan Jaap Stegeman, predikant PKN

Herman Leusman, vertegenwoordiger project-kamerorkest

Koor

Selig sind, die da Leid tragen,
denn sie sollen getröstet werden.

Die mit Tränen säen,
werden mit Freuden ernten.
Sie gehen hin und weinen
und tragen edlen Samen
und kommen mit Freuden
und bringen ihre Garben.

Levend zijn, is de pijn dragen
Die je eerst nog ontroostbaar maakte
Wie hun tranen laten
Vullen de eerste leegte

Zij geven toe en rouwen
En rapen zich weer samen
En komen tot leven
En zingen bij hun graven

Levend zijn, is de pijn dragen
Die je eerst nog ontroostbaar maakte
Die je eerst nog ontroostbaar liet zijn

Koor

Denn alles Fleisch, es ist wie Gras
und alle Herrlichkeit des Menschen
wie des Grases Blumen.
Das Gras ist verdorret
und die Blume abgefallen.

So seid nun geduldig, lieben Brüder,
bis auf die Zukunft des Herrn.
Siehe, ein Ackermann wartet
auf die köstliche Frucht der Erde
und ist geduldig darüber,
bis er empfahe den Morgenregen
und Abendregen.

Aber des Herrn Wort
bleibet in Ewigkeit.

Die Erlöseten des Herrn
werden wiederkommen,
und gen Zion kommen mit Jauchzen;
ewige Freude wird über
ihrem Haupte sein;
Freude und Wonne werden
sie ergreifen und Schmerz und Seufzen
wird weg müssen.

Van vlees en bloed tot stof en as
Van lijf dat liefheeft, leeft en lacht
Tot lijk bekranst met bloemen
De krans zal verdorren
Als de bloemen morgen hangen

En ben je verdrietig, lieve vrienden
Denk aan de slijttijd van pijn

Eerst is het maandenlang winter
En het bruisende hart bevroren
Je telt verdrietig je tranen
Tot ze vermengen
Met lenteregen, met zomerregen
Nog steeds verdrietig...

Van vuur en vlam in zak en as
De Mens een levensboom en wij
Eén jaar haar blad en bloemen
De boom zal weer bloeien
Al zijn blad en bloem vervangen

Dat is niet wat ons blijft
Blijft in eeuwigheid...

2

Zoete zomers vol geluk
Reizen, wijze woorden
Duizend dingen, duizend dingen
Komen weer boven
Vrede, eeuwige vrede
Zo leven onze doden voort

Vrede, nee, vreugde
Zal je overspoelen
Waar wee en woede
Weer weg ebben

Zoete zomers vol geluk
Reizen, wijze woorden
Duizend dingen, duizend dingen
Komen weer boven
Vrede, eeuwige vrede
Zo leven onze doden voort
Zo leven onze doden door

Koor met baritonsolo

Herr, lehre doch mich,
daß ein Ende mit mir haben muß,
und mein Leben ein Ziel hat,
und ich davon muß,
Siehe, meineTage,
sind einer Hand breit vor dir,
und mein Leben ist wie nichts vor dir,
Ach, wie gar nichts sind alle Menschen,
die doch so sicher leben,
Sie gehen daher wie ein Schemen,
und machen ihnen viel
vergebliche Unruhe;
sie sammeln und wissen nicht
wer es kriegen wird.
Nun, Herr, wes soll ich mich trösten?
Ich hoffe auf dich.

Der Gerechten Seelen,
Sind in Gottes Hand,
und keine Qual rühret sie an.

Vaak vraag ik mij af
Is mijn einde onvermijdelijk?
Zal mijn leven voorbij zijn
Als ik de geest geef?

Stel nou, ik word honderd
Wie weet ben ik dan bereid
Wordt het morgen
Sterf ik vóór mijn tijd

Vaak vraag ik mij af
Hoe oneindig is mijn eindigheid
Zal mijn leven voorbij zijn
Als ik de geest geef?

Jaloersmakend zijn alle mensen
Die zelfverzekerd leven
Hun hang naar het licht
Kent geen schaduw
En wat een wetenschapper zegt
Dat staat daar buiten
Zij weten, zonder bewijs,

Van het paradijs
Maar ik?
Hoe moet ik me troosten?
Al hoop ik op niets:
De gestorven zielen vormen één geheel
En dood noch doem doen daar aan af

Koor

Wie lieblich sind deine Wohnungen,
Herr Zebaoth!

Meine Seele verlangt und sehnet sich
nach den Vorhöfen des Herrn;
mein Leib und Seele freuen sich
in dem lebendigen Gott.

Wohl Denen,
die in deinem Hause wohnen,
die loben dich immerdar.

Hoe heerlijk is de herinnering
Hier binnenin
Waar nog lente
Verlangen en liefde leeft
Vrij van tijd, spijt en berouw
Hun hart en ziel en geestesvuur
Geven de levenden zin
Hoe heerlijk is de herinnering
Hier binnenin

Vrij zijn zij
Die in onze harten wonen
Daar zingen zij levenslang
Zij zingen daar levenslang
Hoe heerlijk is de herinnering

Koor met sopraansolo

Ihr habt nun Traurigkeit;
aber ich will euch wieder sehen,
und euer Herz soll sich freuen,
und eure Freude soll
niemand von euch nehmen.

Ich will euch trösten,
wie einen seine Mutter tröstet.

Sehet mich an:
Ich habe eine kleine Zeit Mühe
und Arbeit gehabt
und habe großen Trost funden.

Ich will euch trösten,
wie einen seine Mutter tröstet.

U ziet nu diep verdriet
Diep verdriet
Later, later, zal ik u zeker weerzien
En deze dag breng ik vrede
En deze vrede zal niemand u ontnemen

Ik zal u troosten
Ik zal u als een moeder troosten

Moeder Aarde
Ziet eindigheid als kleinigheid
Leven en lijden voorbij
Laat van een groot geheel deel zijn

Ik zal u troosten
Ik zal u zeker weerzien

Koor met baritonsolo

Denn wir haben hie
keine bleibende Statt,
sondern die zukünftige suchen wir.

Siehe, ich sage euch ein Geheimnis:
Wir werden nicht alle entschlafen,
wir werden aber alle verwandelt werden;
und dasselbige plötzlich,
in einem Augenblick,
zu der Zeit der letzten Posaune.
Denn es wird die Posaune schallen,
und die Toten
werden auferstehen unverweslich,
und wir werden verwandelt werden.
Dann wird erfüllet werden das Wort,
das geschrieben steht:
Der Tod ist verschlungen in den Sieg.
Tod, wo ist dein Stachel?
Hölle, wo ist dein Sieg?

Herr, du bist würdig zu nehmen,
Preis und Ehre und Kraft,
denn du hast alle Dinge geschaffen,
und durch deinen Willen
haben sie das Wesen
und sind geschaffen.

Niemand van ons hier
Heeft de eeuwige jeugd
Sterker, als eerstvolgende sterven wij

Vrienden, de dood is een desillusie
De aarde blijft doodgewoon draaien
Terwijl er elders baby's geboren worden
Maar met jouw laatste adem
Je laatste ogenblik
Kraait een kind de eerste victorie

Laat ze hier de victorie vieren
Waar ze daar de dode opgebaard zien
Onomkeerbaar, onomkeerbaar
Want wij willen volwassen worden

Licht, licht op het nieuwe leven
Het lijk geeft de fakkel door
De dood is verslagen in een kind
Dood, waar is je dreiging?
Drama, waar is het doek?
Hoe moet je verder...
Geloof in hoop en liefde en kracht
Er zijn nog zoveel dingen van waarde
En wat nu nog zin heeft
Blijkt als jij het zin geeft
Jouw tijd op aarde

Koor

Selig sind die Toten,
die in dem Herrn sterben von nun an.
Ja der Geist spricht,
daß sie ruhen von ihrer Arbeit,
denn ihre Werke folgen ihnen nach.

Levend zijn de doden
Zolang wij hen herdenken voor altijd

Ja, de geest spreekt
Laat ons zwijgen van dood en drama
Want wie wij waren geven wij niet mee

Levend zijn de doden
Aan wie wij blijven denken
Levend zijn de doden
Zolang wij hen herdenken
Levend zijn de doden
Zolang wij leven en hen herdenken

Koor, solisten en kamerorkest

Sopranen

Adrie Hoekstra
Sjoukje van der Velde
Gerda Groeneveld
Veerle Vel,
Annelieke Zantinge
Irene Spoelman
Ilse Snippe
Eline van Diggelen

Alten

Afke Burghgraef
Doutzen Ouderkerken
Rosalie Steinmann
Regina Kooiman
Janna Prosé
Abby Kooistra-Baas
Brigitte Kock
Martine Kamphorst

Tenoren

Bert Prins
Peter Baijens
Jan Willem Rodenburg
Jinne Woudwijk
Kees Moltmaker
Klaas de Vries

Bassen

Siem Akkerman
Bert Bandringa
Menno de Lange
Jan van Erp
Peter Hogenhuis
Jelle Brandsma

Sopraan

Clarisse Planchais

Bariton

Einar Thor Gudmundsson

Kamerorkest

Amarens van der Linden (*1^e viool en concertmeester*)
Remi Adriaansz (*2^e viool*)
Aliene van der Veen (*altviool*)
Claudia Boeschoten (*cello*)
Gea Dijkstra (*contrabas*)
Anna Andela (*dwarsfluit*)
Herman Leusman (*hobo*)
Alrik Voolstra (*klarinet*),
Richard Kop (*hoorn*)
Minke van den Oever (*fagot*)
Anne Jan de Vries (*pauken*)

Dirigent

Eduardo López Cabello

Johannes Brahms
"Een Hollands Requiem"
(Ein deutsches Requiem)
(c) jan rot, 2007
stichting@janrot.nl

Tijdens het concert is het licht in de Grote Kerk gedimd
U kunt dit boekje ook bekijken via de QR code

U kunt een letterlijke vertaling van de Duitse tekst
nalezen via deze QR code. Het verwijst naar een vertaling en
toelichting van Eduard van Hengel

Dit concert werd mede mogelijk gemaakt
door bijdragen van:

- de **Lammert Koopmans Stichting**
- het **Nieuwe Stads Weeshuis**
- het **Ritske Boelema Gasthuis**
- het **Prins Bernhard Cultuurfonds**
- de **Gemeente Leeuwarden**
- de **PKN Leeuwarden**

Na afloop is er gelegenheid om bij de uitgang een bijdrage te doen voor de onkosten.
U kunt ook een bijdrage overmaken naar NL 86 RABO 014 254 4760 t.n.v.
Leeuwarder Kamerkoor onder vermelding van 'Allerzielen'